

Наукове життя академії

КОНКУРС НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ АКАДЕМІЇ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

THE COMPETITION OF RESEARCH ACCOMPLISHMENTS OF ACADEMICS FROM ACADEMY OF LABOUR, SOCIAL RELATIONS AND TOURISM

У грудні 2018 р. в Академії праці, соціальних відносин і туризму підбили підсумки конкурсу наукових досягнень за результатами 2017-2018 навчального року. Відзнаку «Кращий науковець» присуджено СЕРГІЮ ДВОРЯКУ, доктору медичних наук, професору кафедри соціальної роботи та практичної психології. Цей матеріал знайомить із науковцем, його досягненнями та планами.

*****

In December 2018, the Academy of Labour, Social Relations and Tourism summed up the competition for research accomplishments in the 2017-2018 academic year. The distinguished award “Best Scientist” was conferred to SERGI DVORIAK, Doctor of Medical Sciences, Professor of the Department of Social Work and Applied Psychology. This material introduces the academic, his achievements and plans.

Сергій Васильович Дворяк – український лікар, психіатр-нарколог, науковець з понад 40-річним досвідом роботи, всесвітньо відомий завдяки впровадженню та поширенню інноваційних методів лікування наркотичної залежності та профілактики ВІЛ-інфекції, заснованих на принципах доказової медицини. Зокрема, він зіграв ключову роль у впровадженні замісної підтримувальної терапії для лікування опіоїдної залежності в Україні.

Сергій Дворяк закінчив Одеський медичний інститут та аспірантуру Московського інституту судової психіатрії ім. Сербського. Захистив кандидатську та докторську дисертації за спеціальністю «наркологія». Проходив річне стажування в Університеті Джонса Хопкінса за програмою «Алкогольна та наркотична залежність» та в Пенсильванському Університеті (США) за програмою досліджень в галузі наркотичної залежності Національного Інституту Наркотичної Залежності (Research in drug abuse, clinical trials; NIDA/CTN Invest Fellowship).

У 1989 р. Сергій Дворяк створив першу в Україні амбулаторну програму реабілітації хворих на алкоголізм та наркотичну залежність за Міннесотською моделлю (програма «12 кроків»), а у 1991 р. – перший на теренах колишнього СРСР реабілітаційний центр (центр «Сходи»), який дотепер успішно працює в Одесі та Києві, втілюючи цю модель. Після дворічної роботи в проекті ПРООН «Права людини в дії», завдяки якому в Україні перші хворі на наркозалежність отримали лікування замісною терапією, у 2003 р. заснував благодійну організацію «Український інститут політики громадського здоров'я». У складі цієї організації науковець і зараз виконує дослідження в галузі епідеміології, лікування залежностей та профілактики ВІЛ-інфекції. Співпрацює з Медичною школою Єльського університету, Пенсильванським університетом, Університетом Колорадо, Всесвітньою організацією охорони здоров'я

(ВООЗ), Управлінням ООН з наркотиків та злочинності, Українським Центром громадського здоров'я та ін.

Сергій Дворяк працює в Академії праці, соціальних відносин і туризму з 2016 р. і наразі обіймає посаду професора кафедри соціальної роботи та практичної психології. За підсумками 2017-2018 навчального року професор Дворяк на конкурсних засадах отримав відзнаку «Кращий науковець» згідно із Положенням про заохочення працівників Академії праці, соціальних відносин і туризму за наукові досягнення (схваленого рішенням Вченої ради від 1.12.2016 р. і затвердженого відповідним наказом ректора). Визначення переможця відбувалось за рейтинговим принципом: до уваги брались публікації у міжнародних та вітчизняних виданнях, участь у наукових заходах, індекси цитованості тощо. Протягом минулого навчального року Сергій Васильович опублікував 13 наукових статей, 12 з яких - у рецензованих міжнародних виданнях, а також взяв участь у 9 міжнародних та 4 регіональних наукових конференціях. Профіль науковця у системі GoogleScholar - <https://scholar.google.com.ua/citations?user=ih-vligAAAAJ&hl>.

Переможець відповів на запитання «Вісника АПСВТ» щодо співпраці з Академією, наукових здобутків минулого року та планів на майбутнє.

- Сергію Васильовичу, Ви протягом багатьох років працюєте як науковець та дослідник у галузі громадського здоров'я, але тільки нещодавно стали співробітником університету. Що привело Вас у вищу освіту і, зокрема, в Академію?

- Кілька років тому в Україні, завдяки її приєднанню до Болонського простору, почали впроваджуватися програми підготовки докторів філософії (PhD). Загально визнаний у світі науковий ступінь PhD замінив ступінь кандидата наук. Також з'явився новий - третій рівень освіти для спеціальності «Соціальна робота», яка якнайбільше відповідає моїм науковим та професійним інтересам, адже передбачає інтегрований підхід до роботи з пацієнтами, що мають соціально небезпечні захворювання. Оскільки Академія була в числі основних ініціаторів розробки та впровадження програм підготовки докторів філософії з соціальної роботи, я з ентузіазмом прийняв від неї запрошення долучитися до цього процесу.

- Яку головну думку Ви хотіли б донести до Ваших сьогоднішніх студентів - майбутніх фахівців з соціальної роботи?

- Я завжди наголошує, що кожне практичне рішення в нашій галузі має бути науково обґрунтовано. Проведення наукових досліджень не можливе без розвитку дослідницької інфраструктури: чим більше кваліфікованих фахівців візьмуть участь у дослідженнях, тим більше корисних даних ми отримаємо, і тим більш обґрунтовані стратегічні та практичні рішення будуть ухвалені.

- У Вашому науковому добутку - понад 80 наукових публікацій у міжнародних рецензованих виданнях. Ви є членом редколегії міжнародних журналів «Journal of Drug Issues» та «Journal of International AIDS Society». А якою, на Вашу думку, є цінність співпраці українських вчених з вітчизняними науковими виданнями?

- Звичайно, публікації в міжнародних рецензованих виданнях у співпраці з дослідниками світового рівня є вкрай важливими і цінними для українських науковців, адже підтверджують наш рівноцінний внесок у розвиток світової науки та стимулюють глобальний обмін сучасними ідеями і практиками. Проте в пострадянському просторі значною перешкодою для поширення передових наукових досягнень є мовний бар'єр. На жаль, великий відсоток фахівців усіх рівнів становлять люди, які не володіють англійською. Працюючи в Академії, я увійшов до редколегії тематичних випусків з соціальної роботи журналу «Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму». В цій діяльності я бачу шанс для презентації кращих практик соціальної роботи та наукових здобутків, ухвалених міжнародним професійним товариством, вітчизняним науковцям та практикам.

- Серед Ваших наукових публікацій минулого навчального року є статті у «Віснику АПСВТ»?

- Так, у другому числі «Вісника АПСВТ» за 2018 р. вийшла моя спільна з колегами та аспірантами підсумкова стаття «10 років впровадження ЗПТ в Україні. Що далі?», що розкриває історію впровадження в Україні терапії опіоїдної залежності агоністами опіоїдів та окреслює потреби в нових напрямках професійної підготовки соціальних працівників. До речі, факт цієї публікації та інших, зроблених колегами у співавторстві зі студентами PhD програми, доводять значущість власного журналу для закладу вищої освіти. Я вважаю, що Академія має підтримувати і розвивати власне фахове видання, заохочувати студентів всіх рівнів освіти до публікації статей.

- **Що Ви вважаєте найбільшим власним науковим досягненням у 2017-2018 навчальному році?**

- На початку вересня 2018 р. в авторитетному медичному журналі "The Lancet" була опублікована стаття за моїм співавторством, яка презентує основні результати проекту HPTN 074 - масштабного дослідження, проведеного серед споживачів ін'єкційних наркотиків в Україні, Індонезії та В'єтнамі. В Україні проект було реалізовано Українським інститутом політики громадського здоров'я, в якому я є головним дослідником. Протягом чотирьох років ми оцінювали ефективність інтегрованого підходу, який включає психологічне консультування, проведення антиретровірусної терапії незалежно від імунного статусу та направлення на лікування наркозалежності для ВІЛ-позитивних споживачів наркотиків, порівнювали послуги із стандартом допомоги. Проект має потенціал серйозного впливу на зниження рівня захворюваності на ВІЛ та смертності серед вразливих груп по всьому світу.

- **Це справді висока планка для студентів, з якими сьогодні Ви ділитесь досвідом в Академії!**

А які Ваші наукові плани на найближчі роки?

- Я вже хочу менше працювати, а більше подорожувати і приділяти увагу близьким (посміхається). Але маю незавершені проекти і поки що нереалізовані ідеї, які вносять корективи у цей план. Наразі я працюю над розробкою дистанційного телефонного курсу психологічного консультування хворих, які отримують замісну підтримувальну терапію, а також готую монографію «Психосоціальна робота та епідемія ВІЛ-інфекції в Україні». І, звичайно, для мене важливо продовжити керівництво підготовкою дисертаційних досліджень у межах програмами підготовки докторів філософії з соціальної роботи, яку ми впроваджуємо на кафедри соціальної роботи та практичної психології АПСВТ.

- **Вітаємо Вас із заслуженою перемогою в конкурсі Академії на звання «Кращий науковець» і бажаємо нових наукових здобутків!**

Матеріал підготувала Марина Карагодіна

ПУБЛІКАЦІЇ СЕРГІЯ ДВОРЯКА ЗА ПЕРІОД 2017 - 2018 РР.

у журналі «Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму»:

1. Dvoriak S., Karagodina O, Chtenguelov V., Pykalo I. Ten years of the opioid agonist therapy implementation experience in Ukraine. What further? (First part) // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2018. № 2. С. 64-76.
2. Dvoriak S. Social work and combating the global epidemic of HIV // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2017. № 3. С. 91-92.

у міжнародних наукових періодичних виданнях:

3. Azbel L., Shumskaya N., Dvoryak S., Altice F.L. et al. Drug injection within prison in Kyrgyzstan: elevated HIV risk and implications for scaling up opioid agonist treatments // International Journal of Prisoner Health. 2018. V. 14 (3). P.175-187.
4. Beyrer C., Mayer K. H., Pozniak A., Rees, H., Dvoriak S. et al. The science of Durban, AIDS 2016 // Journal of the International AIDS Society. 2017. V. 20 (1). P. 21781. doi: 10.7448/IAS.20.1.21781. (Web of Science core collection).

5. Dumchev K., Dvoryak S., Chernova O., Morozova O., Altice F.L. Retention in medication-assisted treatment programs in Ukraine-Identifying factors contributing to a continuing HIV epidemic // *International Journal of Drug Policy*. 2017. № 48. P. 44-53.
6. Madden L., Filippovych S., Dvoryak S., Altice F.L. et al. Using nominal group technique among clinical providers to identify barriers and prioritize solutions to scaling up opioid agonist therapies in Ukraine // *International Journal of Drug Policy*. 2017. № 49. P. 48-53.
7. Makarenko I., Mazhnaya A., Pykalo I., Dvoriak S., Altice F.L. Concurrent drug injection during opioid agonist treatment among people who inject drugs in Ukraine // *Journal of Substance Abuse Treatment*. 2018. № 87. P. 1-8. doi: 10.1016/j.jsat.2018.01.007. (Web of Science core collection).
8. Makarenko I., Mazhnaya A., Marcus R., Bojko M. J., Madden L., Filippovich S., Dvoriak S., Altice, F.L. Willingness to pay for opioid agonist treatment among opioid dependent people who inject drugs in Ukraine // *International Journal of Drug Policy*. 2017. № 45. P. 56-63, doi: 10.1016/j.drugpo.2017.05.037. (Web of Science core collection).
9. Marcus R., Mazhnaya A., Makarenko I., Dvoriak S., Altice, F.L. A qualitative assessment of attitudes about and preferences for extended-release naltrexone, a new pharmacotherapy to treat opioid use disorders in Ukraine // *Journal of Substance Abuse Treatment*. 2018. № 86. P. 86-93, doi: 10.1016/j.jsat.2018.01.003. (Web of Science core collection).
10. Marcus R., Mazhnaya A., Zelenev A., Polonsky S., Dvoriak S., Springer S.A., Altice F.L. Patient preferences and extended-release naltrexone: A new opportunity to treat opioid use disorders in Ukraine // *Drug and Alcohol Dependence*. 2017. № 179. P. 213-219, doi: 10.1016/j.drugalcdep.2017.07.010.
11. Miller W. C., Hoffman I. F., Dumchev K., Dvoriak S. et al. A scalable, integrated intervention to engage people who inject drugs in HIV care and medication-assisted treatment (HPTN 074): a randomised, controlled phase 3 feasibility and efficacy study. // *Lancet*. 2018. № 392. P. 747-59.
12. Morozova O., Dvoriak S., Pykalo I., Altice F.L. Primary healthcare-based integrated care with opioid agonist treatment: First experience from Ukraine (). *Drug and Alcohol Dependence*. 2017. № 173. P. 132-138, doi: 10.1016/j.drugalcdep.2016.12.025. (Web of Science core collection).
13. Rozanova J., Mazhnaya A., Dvoriak S., Altice, F.L. et al. Why People Who Inject Drugs Voluntarily Transition Off Methadone in Ukraine // *Qualitative Health Research*. 2017. V. 27(13). P. 2057-2070. doi: 10.1177/1049732317732307. (Web of Science core collection).
14. Rozanova J., Morozova O., Dvoryak, S., Altice, F.L. et al. Perceptions of Health Related Community Reentry Challenges among Incarcerated Drug Users in Azerbaijan, Kyrgyzstan, and Ukraine // *Journal of Urban Health*. 2018. V. 95 (4). P.508-522. doi: 10.1007/s11524-018-0256-4. (Web of Science core collection).